

Příloha k protokolu o SZZk č.:

Diplomant: Lucie Koubová

Vysoká škola: PF JU

Obor: Učitelství pro ZŠ Aj - Čj

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 24. 1. 2012

Mgr. Miroslav Procházka, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název:

Toxikománie

Autorka předkládá k posouzení práci, která je svým zaměřením velmi aktuální a důležitá. Diplomová práce se pokouší především odpovědět na otázku, do jaké míry je zneužívání návykových látek problémem, problémem, který ovlivňuje vzdělávací a výchovnou funkci školy. Dále autorka sleduje, jak škola dovede, v rámci svých možností, na drogové problémy škola reagovat ve svých preventivních programech. Zjištění, která práce přináší, jsou velmi důležitá, neboť k monitoringu rizikového chování i k evaluaci preventivních programů dosud pravidelně nedochází. Každodenní realita experimentů s návykovými látkami dětí není systematicky sledována a nestává se základem pro indikování minimálních preventivních programů ve škole. Cíl práce a zaměření výzkumu tak otevírá důležitý prostor pro další podobná šetření.

Teoretická část diplomové práce je logicky uspořádána, směřuje od obecnější charakteristiky problematiky závislosti k popisu forem závislosti a reakcí společnosti na tuto problematiku (prevence, léčba, represe). K pojetí jednotlivých kapitol mám následující připomínky. V úvodní části (a v prezentaci během obhajoby) doporučuji autorce více akcentovat pojetí závislosti jako nemoci (str. 9 dole), ne jako „stavu“ (str. 10). Toto onemocnění, tedy závislost, se pak projevuje určitými symptomy, jejichž originální kombinace je vždy spojena s jednotlivými druhy drog. To, co totiž autorka uvádí v kapitole třetí (s. 22 an.) jako druhy drog, jsou ve skutečnosti druhy (podoby) závislosti (blíže Klasifikace nemocí WHO). Velmi důležitá je kapitola 4., v níž autorka sleduje příčiny závislosti, jen bych z ní vyřadil část 4.4 a 4.5, logicky, podle mého názoru, spadají do kapitoly první. Kapitola věnovaná prevenci (str. 56) je postavena na studiu obecnějších příruček, chybí zde tedy obeznámenost s koncepcí prevence ve školním prostředí tak, jak ji prezentuje MŠMT v dokumentech pro realizaci prevence ve škole (jedná se o dokumenty volně dostupné na

www MŠMT). Kapitola věnovaná léčbě je velmi problematická – především pojem „klasická léčba“ (str. 68), se značně vymyká odbornému pojetí a autorka se měla tomuto tématu spíše vyhnout. Text navíc v této části zcela opouští odkazy na odborné zdroje, a tak nemohu posoudit, z jakých východisek autorka problematiku sleduje.

Praktická část obsahuje kvantitativně orientované šetření (128 respondentů), kdy velmi sympatické je především to, že autorka komparuje české a slovenské školy. Výzkum založený na dotazníkovém šetření zasahuje dvě oblasti. Otázky 1 – 14 sledují zkušenosti respondentů s užíváním drog. V tomto kontextu bych rád, kdyby se autorka během obhajoby vyjádřila k tomuto, do jaké míry lze vnímat dotazník jako ideální techniku, a to zvláště pro sledování informací takto osobní povahy. Není přitom problémem jen to, jak mohli respondenti různě pochopit pojem „droga“, ale i to, jak mohou děti v osmé třídě otevřeně reagovat na otázky směřující k jejich nelegálním experimentům. Druhá část dotazníku je zacílena k výzkumu náhledů žáků na školní prevenci. Tato část je velmi cenná a přináší zajímavá zjištění. Jen mi chybí nejprve stručná informace o tom, jak aktuálně vypadá systém školní prevence v ČR a na Slovensku. Naše země se v této oblasti totiž dost rozešly, a vypovídají o tom i autorčina velmi zajímavá zjištění.

Po formální stránce je práce zpracována velmi dobře, vyskytují se zde jen drobné chyby z přehlédnutí, práce tedy, přes některé obsahové chyby, splňuje zadané požadavky.

Otázky k rozpravě během obhajoby:

- V praktické části se autorka věnuje kvantitativní metodologii. Jaké jsou výhody a jaké nevýhody použitého metodologického postupu (dotazníkového šetření) v případě zjišťování míry rizikového (negativního) chování respondentů (kouření, pití, experimenty s nelegálními látkami)?
- Ve výsledcích výzkumu konstatuje celou řadu zajímavých faktů. S čím, podle Vašich názorů, souvisí zjištění, že 23 % českých dětí považuje alkohol za drogu, přičemž Slováků je to 52% ?

Předloženou diplomovou práci považuji za zdařilou a hodnotím ji **velmi dobře**.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

Mgr. Miroslav Procházka, Ph.D.

podpis recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 24. 1. 2012